

VEČERNI LIST

NEODVISEN DNEVNIK *

Posamezna številka 16 vinarjev

Cene po pošti:
za celo leto K 40.—
za pol leta . K 20.—
za četiri leta K 10.—
za 1 mesec K 3.50
za Ljubljano mesečno 3 R.
Uredništvo in uprava:
Kopitarjeva ulica št. 6.
Uredn. telefon št. 50.

Rumunski kralj v Budimpešti.

LDU Bukarešta, 5. avgusta. (ČTU). Rumunski tiskovni urad javlja: Kralj Ferdinand odpotuje danes v Budimpešto. Za njegov sprejem se na vsej progi delajo velike priprave.

LDU Bukarešta, 5. avgusta. (ČTU). Rumunski tiskovni urad poroča: Vojno poročilo rumunskega velikega glavnega stana z dne 4. t. m.: Naše čete so danes iz strateških vzrokov zasedle Budimpešto. Sedaj se smatra vsa Ogrska kot zasedeno ozemlje.

LDU Bukarešta, 5. avgusta. (ČTU). Mesto je popolnoma mirno. Prebivalci se zopet bavijo s svojimi posli. Na cestah je opaziti živahno vrvenje. Večina trgovin je zopet odprtih. Zelo mnogo rumunskih vojakov hodi po ulicah. Rumunske čete so prevzele varnostno službo še po noči, potem ko je bila vlada odredila razorožitev rdeče garde.

Položaj na Mažarskem.

LDU Pariz, 5. avgusta. (DKU) Po listu »Echo de Paris« kaže prisotnost maršala Focha pri včerajšnjem posvetovanju vrhovnega sveta o položaju na Ogrskem, da maršal uvaža pogoje za vojaško intervencijo.

LDU Budimpešta, 5. avgusta. (DKU) Položaj v Budimpešti je povzročil omejitve oziroma ustavitve osebnega prometa. Osební promet na ogrskih državnih železnica je popolnoma ustavljen.

LDU Dunaj, 5. avgusta. (ČTU) »Wiener Allgemeine Zeitung« javlja: Kakor doznavamo s poučene strani, se ententa kategorično protivi začeti pogajanja s sedanjo ogrsko vlado. Vzrok temu zadrž-

nju je nemara večkrat izražena zahteva entente, da se hoče pogajati edino le s tako vlado, ki predstavlja ves ogrski narod.

LDU Dunaj, 5. avgusta. (ČTU) »Neue Freie Presse« poroča: Merodajno francosko mesto izjavlja, da francoska vlada niti trenotek ni uvaževala misli, poslati okupacijske čete v Budimpešto.

LDU Dunaj, 5. avgusta. (ČTU) »Zeit« poroča: Včeraj napovedanih 2500 Francozov doslej še ni dospelo v Budimpešto. Dospelo pa so vesti, ki pravijo, da korakajo proti Budimpešti francoske čete z jugovzhoda, angleške pa z Reke.

Rumunski pogoji Mažarski.

LDU Budimpešta, 5. avgusta. (DKU) General Nardarescu je izročil mažarski vladi načrt premirja, po katerem bi Rumunija ne zasedla cele Mažarske, ako mažarsko vrhovno poveljništvo sprejme sledeče obveznosti: Oddati se ima ves vojni material, razen tistega, ki je potreben za oboroževanje 15.000 mož in vzdrževanje miru. Nadalje se imajo oddati vse tovarne, v katerih se izdeluje orožje in streljivo, potem 50 železniških vozil, 600 avtomobilov, 30 odstotkov vse goveje in druge domače živine, 30 odstotkov poljedelskih strojev, 20.000 vagonov žita, 10 tisoč vagonov koruze, 15.000 vagonov ječmena in ovs. Izpustiti se morajo vsi rumunski vojni ujetniki, talci in pribežniki, ki se nahajajo na Mažarskem. Razen tega mora Mažarska prevzeti vzdrževanje ru-

munske posadke zapadno Tise. Šele potem, ko izpolni Mažarska predstojajoče pogoje, bi se umaknili Rumuni na vzhodno stran Tise. Rumunska vojaška misija v Budimpešti bo do odobritve mirovnih pogojev nadzorovala izvrševanje tega dogovora. Rok za odgovor na te predloge poteka 5. avgusta o polnoči. Mažarska vlada je izročila angleškemu generalu Gordonu, ki načeluje budimpeštanski ententni misiji, odgovor, v katerem izjavlja: Vsled uničevalnih rumunskih pogojev nam je nemogoče izpolniti pogoje, določene in prevzete v premirju z dne 13. novembra leta 1918; zato izročamo odločitev zavezniskim državam, katere naj po svojem budimpeštanskem zastopniku o rumunskih zahtevah meritorično odločajo.

Ukrajinci proti boljševikom.

LDU Moravska Ostrova, 5. avgusta. (ČTU) »Kurjer Polski« poroča iz Varšave: Iz Kieva brzojavljajo: Ukrajinska armada

namerava prepoditi boljševike z ukrajinskega ozemlja in odstraniti vlado sovjetov. Petruševič je na banketu v Kamencu Po-

dolskem napil ententni komisiji in naglašal, da se bodo Ukrajinci po končanem boju z boljševiki spoprijeli s Poljaki in da bo potem imela Ukrajina skupne meje s čehoslovaško državo.

Ratifikacija mirovne pogodbe.

LDU Milan, 5. avgusta. (DKU) Po poročilu lista »Corriere della Sera« je parlamentarna komisija za proučevanje versailleske pogodbe po daljši debati odobrila ratifikacijo.

Mirovna pogodba v francoski zbornici.

LDU Versailles, 5. avgusta. (DunKU). Ministrski predsednik Clemenceau se je v včerajšnjem porazgovoru s predsednikom in poročevalcem mirovnega odseka zbornice izjavil, da se strinja s sklepom zbornice, po katerem naj se diskusija o mirovni pogodbi prične šele po počitnicah.

Otvoritev Slovaške Matice.

LDU Turčanski svetí Martin, 5. avgusta. (ČTU). Danes se je svečanostno zopet otvorila Slovaška Matica, ki so jo Mažari zatirali. Svečanosti je prisostvovalo več ministrov, med njimi minister za Slovaško dr. Šrobar, predsednik narodne skupščine Tomašek, general Mittelhauser, več vsučiliških profesorjev, ruski zastopnik dr. Vergun in drugi. Pokroviteljstvo Slovaške Matice je prevzel predsednik republike Masaryk, predsedniki pa so Viktor Osvald, minister dr. Šrobar, Hvezdoslav in Matuš Dula.

Zbližanje Cehov in Jugoslovčanov.

LDU Dunaj, 5. avgusta. (ČTU) Prva številka mesečnika »Jugoslovanski Trg« izide dne 23. t. m. kot mesečna priloga dnevnika »Vidensky Dennik«, in sicer v čehoslovaškem, hrvaškem in slovenskem jeziku. Naloga lista je, informirati čehoslovaške in jugoslovanske trgovske kroge o možnosti obojestranskega uvoza in izvoza.

Češki otroci na Hrvaškem.

LDU Dunaj, 5. avgusta. (ČTU) S prizadevanjem društva »Česke Srdce« je danes odpotovalo v Daruvar na Hrvaškem 500 čeških otrok z Dunaja.

Ameriška vojska.

LDU Washington, 5. avgusta. (DKU) Vojni minister je kongresu podal predlogo o osnovi stalne armade 500.000 mož.

Grof Karoly v Pragi.

LDU Praga, 5. avgusta. (ČTU) Grof Mihael Karoly se je nastanil v Koširu pri Smichovu poleg Prage. Iz dejstva, da je na občinskem uradu prosil za izdajo življskih izkaznic, je sklepali, da se namerava muditi delj časa v Pragi.

Izgredi na Angleškem.

LDU London, 5. avgusta. (DunkU). Reuterjev urad poroča: V Liverpoolu je bilo danes mirno. Za nemirov je bil en mož ustreljen, 70 do 80 ljudi je bilo ranjenih in 400 aretiranih. Oplenjenih je bilo več nego 100 trgovin.

Delavsko gibanje na Francoskem.

LDU Versailles, 5. avgusta. (DunkU). Stavka v havreski luki je končana.

Stavka v Curihu končana.

LDU Bern, 5. avgusta. (DKU) Delegati delavske unije v Curihu so na včerajšnjem zborovanju sklenili z 193 proti 58 glasovom, da ukinejo generalno stavko v Curihu. Z delom se ima danes, v torek, pričeti. Položaj v Bazlu je neizpremenjen. V celi Švici se do zdaj ni pridružila nobena druga delavska unija stavki.

Napadalec poslancev.

LDU Dunaj, 5. avgusta. (DKU) Ladijski kuhar Alojzij Lindner, osumljen in zasledovan zaradi tega, ker je ustrelil poslanca Jarrassa v bavarskem deželnem zboru in težko ranil bivšega državnega ministra Auerja, je bil včeraj, 4. avgusta aretiran, ko je hotel prekoračiti mejo iz Ogrske v Nemško Avstrijo. Orožniki so ga odvedli na Dunaj v policijski zapor. Ko so ga aretirali, je poizkusil samoumor; prerezal si je žile na levici. Nož so mu takoj iztrgali; zadobil je le lahke poškodbe. Lindner je priznal, da je v poslopju bavarskega deželnega zbora na ministra Auerja, ki ga je smatral za protirevolucionarja, oddal strel iz revolverja. Povedal je, da se je zadnje dni mudil v Budimpešti in da je tudi služil v ogrski rdeči gardi. Ko je razpadla sovjetska vlada, je smatral, da je prišel čas, spraviti se na varno.

Italijanska nasilstva.

LDU Zader, 5. avg. (DDU). Ko so se kopali dečki pri Zadru in se vozili v majhnih čolnih po morju, se je približal parobrod »Višegrad« in nekdo je z ladje vržal nekaj časnikov v morje. V bližini se je nahajal italijanski vojni motorni čoln in se zaletel ob silnem kričanju mornarjev in vojakov proti dečkom, češ, da so čolnički prišli po časnike. Prijeli so 11 letnega Menado Borberja in 12 letnega Netoviča in ju na pol naga odvedli na redarstvo. Tovariši so jim dali nekoliko perila, karabinjeri pa so ju v takem stanju vodili od urada do urada, kjer so ju zasilšavali. Dečka sta bila silno prestrašena, vendar pa nista hotela vzeti nobene hrane. Zvečer so ju izpustili. Morala sta bosa skozi vse mesto domov. Pozneje so prijeli 14 letnega Polica in 12 letnega Soljana. Danes sta četrty dan v zaporu, dočim karabinjeri ob silnih pretnjah zasilšavajo njih roditelje.

Raznoterosti.

LDU Praga, 5. avgusta. (ČTU). Vladimír Radimsky je bil imenovan za češkega delegata v Varšavi, Miroslav Plesinger-Božinav pa za Haag.

LDU Praga, 5. avgusta. (ČTU). Pooblaščenec čehoslovaške republike na Dunaju dr. Robert Flieder je dospel danes v Prago.

LDU Dunaj, 5. avgusta. (ČTU). »Neue Freie Presse« prinaša to-le poročilo: Ukrajinski poslanik na Dunaju Vjačeslav Lipinskij, ki je bil izza julija 1918 akreditiran pri avstro-ogrski, od novembra 1918 naprej pa pri nemško-avstrijski vladi, je odstopil in nastopi daljše potovanje. Vodstvo poslaniških poslov je prevzel legacijski svetnik Vladimir Poletyka. Vzrok odstopa Lipinskega tiči v tem, da se ne strinja s sedanjimi notranje-političnimi razmerami v ukrajinski ljudski republiki.

Iz pokrajine.

k Lipa nad Vrbo. Nemška »volkswehr« še vedno obhaja svoje orgije in — žrtve. V noči od 3. do 5. avgusta so pridrli do hiše uglednega našega narodnjaka p. d. Jesenika. Zahtevali so, da se jim odpre; v tem pa že eden od njih užge luč in ko v hiši zagledajo 74 letnega gospodarja, ustrelijo in starček se zgrudi smrtno nevarno ranjen. Nadaljna nasilstva je zabranil domači sin, ki je sprožil skozi okno samokres in enega mlenava precej občutno ranil. Bili so pa ti tolovaji od znane »Allarm-kompagnie Arneje«. Prišli so pod pretvezo, da iščejo skritega jugoslovanskega častnika; a tega jim nihče ne verjame, prišli so pač le, da ropajo. Kaj pravi k temu ententna komisija v Celovcu — in »Kärntner Tagblatt«? Upamo, da se bo tudi naša vlada z vso odločnostjo zavzela za naše rojake onkraj črte. Razvidno pa je iz tega tudi, kako potrebno bi bilo, da sasedejo naše čete tudi ostale slovenske občine vsaj do Beljaka in Podkloštra, ker laška posadka našim ubogim trpinom ne jamči za varnost življenja in imetja.

k Učiteljstvo v zasedenem ozemlju. Iz Trsta poročajo. Generalno tajništvo za civilne stvari je izdalo naslednji odlok, naslovljen na civilne komisarijate v Tolminu, Sežani, Gradišču, Logatcu, Postojni in Kopru: »Da se odpomore pomanjkanju slovenskih učiteljev in da se omogoči učiteljskim kandidatom odpustni izpit, je generalno tajništvo odredilo, da se bodo vršili zrelostni izpiti najbrž v prvi polovici meseca septembra. Civilni komisarijati se naprošajo, da obvestijo o teh izpitih učiteljske kandidatke, ki prebivajo v njihovem področju. Kandidati in kandidatke naj pošljejo svoje prošnje za pripustitev k izpitom, opremljene s krstnim listom in zadnjim učiteljskim izpričevalom, šolskemu oddelku civilnega komisarijata za goriški politični okraj.

k Srbski emigranti. Pred kratkim smo poročali, da so se vračali preko Ljubljane iz Pariza srbski dijaki emigranti, ki so preživeli skoro vso vojno v tujini. Kot izvemo, se je odpeljala v ponedeljek iz Pariza druga skupina dijakov emigrantov, ki se vrača preko Italije v domovino.

k Imenovanja v zdravstveni službi. Minister za narodno zdravje je imenoval dr. Vinko Železnikarja za primarija obče javne bolnišnice v Slovenjem Gradcu in za okrožnega zdravnika zdravstvenega okrožja Slovenji Gradec dr. Riharda Bergman, za okrožnega zdravnika zdravstvenega okrožja Žalec, dr. Ludovika Krambergerja za okrožnega zdravnika zdravstvenega okrožja št. Lenart v Slov. Goricah (severni del), premestil okrožnega zdravnika dr. Josipa Tavčarja iz Ormoža v Središče ter imenoval dr. Ludovika Novaka in kand. med. Frana Smerduja za sekundarija obče javne bolnišnice v Mariboru; nadalje je imenoval kancelista obče javne bolnišnice v Mariboru Frana Goloba za upravitelja hišnice v Vojniku ter pomaknil upravitelja Josipa Stegnarja, v službenem dodeljenju zdravstvenemu odseku za Slovenijo in Istro v Ljubljani, v 5. plačilno stopnjo IX. čin. razreda, ter upravitelja obče javne bolnišnice v Celju Ivana Prekorška v 2. plačilno stopnjo X. čin. razreda.

k Sarajevo brez listov. V Sarajevu so vse tiskarne ustavile delo ter od 22. p. m. ne izhaja noben list več. Vzrok ustavitvi dela je nesporazum med lastniki tiskarn in uslužbenci.

k »Draupost«. List »Klagenfurter Nachrichten«, ki so ga izdajali v Celovcu v tiskarni Družbe sv. Mohorja, se je potem, ko se je tiskarna preselila v Prevalje, preselil v Maribor, kjer izhaja pod novim imenom »Draupost«. List izdaja konzorcij, tiskajo ga v Cirilovi tiskarni. List prinaša članke, celovške novice, najnovejša brzojavna poročila in poročila z mirovnega posveta. Izhaja trikrat na teden in stane 36 K letno.

k Tiskovna vest. V Zagrebu je izšel »Tehnički list«, glasilo društva inženierov in arhitektov kraljestva SHS.

k Črne koze so se pojavile zopet v zagrebški okolici, zlasti v Zagorju in Posavju.

k Dobrna. Koncert v veliki dvorani ženskega zdravilišča toplice Dobrna pri Celju, priredi dne 8. t. m. ob 20. uri virtuoza na gosli gospod Vladimir Količ iz Zagreba.

k Trgovina s konji. V zadnjem času so razni prekupci nakupili na semnjih veliko število konj ter jih gnali v različne kraje zlasti pa na Koroško, ne da bi si preskrbeli predpisanih odprednih izkaznic. Posledica je bila, da so se tem prekupcem zaplenili konji ter posamezniki kaznovali z občutno globo. Trgovci in kmetovalci se opozarjajo, da si v smislu obstoječih določil preskrbijo za vse vrste konj, ki so namenjeni za trgovski promet, vedno odpredne izkaznice, ki jih izdaja odsek za prehrano v Ljubljani.

k Učiteljski maturantje iz l. 1909. praznujejo letos 10 letnico. V to svrhu se sestanejo dne 6. kimovca 1919 v Ljubljani (ob 10. uri, restavracija Narodnega doma). Tovariši, pridite vsi, da se prvikrat skupno pozdravimo v svobodni Jugoslaviji! — Fran Hočevar, Birčna vas pri Novem mestu.

k Prostovoljno gasilno društvo v Sori vprizori v nedeljo 10. in v petek 15. avgusta v Gasilnem domu gledališko predstavo: »Veriga«. Pred in po predstavi petje. Za-

četek vsakikrat ob 15. uri. Vabi se k obilni udeležbi.

k Proga med Belgradom in Nišem je nanovo otvorjena. Prvi vlak med tema dvema mestoma je došel v Belgrad dne 3. avgusta.

k Trgovska izobrazba. Trgovstvo v naši državi ne bo na najzadnji stopnji, zato bo tudi velikega pomena primerna trgovska izobrazba. Kot poročajo, so v Skoplju in v Bitolju otvorili trgovske šole.

k Dovolitve za nakup živil. Kr. ministrstvo za prehrano in obnovo dežel v Belgradu je izdalo naslednje dovolitve za nakup in prevoz: Hrv. tvornica salam M. Gavrilović D. D. 3000 kg svinjske masti in 2000 kg nasoljene slaninice iz Petrinja za kranjsko industrijsko društvo na Jesenicah; paromlinu Karl Scherbaum in sinovi v Mariboru 10 vagonov pšenice in 5 vagonov koruze; jugoslovanski zvezi mlinarjev iz Čakovca v Konjice dva vagona pšenice in dva vagona koruze na naslov Dragotina Lasenschege; Ivanu Kolarju iz Mitrovice v Trzin en vagon pšenice na naslov France Pavovec; Trg. prometnemu društvu iz Zagreba v Velenje en vagon vžigalic. Wanka Vojvodina 40.000 kg žita na naslov Westen, Celje; Janko Popoviću sto komadov goveje živine za dravsko divizijo in 10 vagonov ovsa, Gospodarski zvezi deset vagonov pšenice iz Slavonije v Poljane; I. Pretnerju na Bledu dva vagona koruze iz Slavonije; Petru Majdiču dva vagona pšena, tri vagona žide in pet vagonov koruze iz Hrvatske in Slavonije v Celje; Anton Bauer 2 vag. koruze iz Hrvatske preko Delnic v Faru; Djordju Maricu iz Botajnic v Ljubljano 20 vagonov koruze in 1 vagon ovsa za dravsko divizijo; Mesaroviću in Besterju iz Mitrovice v Ljubljano 41 vagonov pšenice.

Iz Ljubljane.

I Smrt v tujini, to je na naših tleh, je zadela včeraj francoskega podporočnika Devallona. Bil je član komisije za nadzorovanje prevoza živil na zaloškem kolodvoru. Pogreb se bo vršil iz deželne bolnice danes ob pol štirih popoldne.

I »Državna posredovalnica za delo«. (Podružnica za Ljubljano in okolico.) V preteklem tednu od 28. julija 1919 do 2. avgusta 1919 je iskalo delo 191 moških in 52 ženskih delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 82 moških in 59 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 88. — Pri vseh podružnicah »Državne posredovalnice za delo« je od 1. januarja 1919. do 2. avgusta 1919 iskalo 11.572 delavskih moči, delodajalci so pa iskali 10.112 delavcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 3540. — Delo iščejo: pisarniške moči (381), trgovski sotrudniki in sotrudnice (215), služkinje in kuharice (121), dninarji, dninarice, peki, mlinarji, mesarji, hotelske, pisarniške in trgovske služe, natakariji, natakarike, poljski in tov. delavci in delavke, rudarji, hišniki, vratarji, ključavničarji, mizarji, pleskarji, kotlarji, mehaniki, ekonomski, oskrbniki, elektrotehniki, krojači, čevljarji, šivilje itd. — Delo je na razpolago: služkinjam in kuharicam (122), težakom in hlapcem, zidarjem, poljskim in tov. delav-

cem in delavkam, stavbenim in strojnim ključarjem, gozdnim delavcem, čevljarjem pomočnikom, slikarjem, pleskarjem, pisarniškim močem, tesarjem, kotlarjem, mizarjem itd.

I Ljubljanski diplomati. V gostilni sede gostje in modrujejo precej hrupno. Ob razgreti zunanosti se bavijo z zunanjo politiko. Vzdigne se pristna »ljubljska srajca«, pa zakliče: »Kaj Reka, kaj Trst, meni gre za Udmat, za ta revno hišo v Udmatu! Samo, da nam ta ostane!« — Pravijo, da je skromnost tudi čednost.

Ij Kako se izognemo draginji? Prejeli smo: Brivci so zvišali cene, kar je morebiti z njihovega stališča pravilno, kar pa ni malo razburilo njihovih gostov. Brivci imajo namreč vedno goste, a ne »odjemalcev«, kar so mojstri sami. V brivnicah pa so sedaj veike debate med gosti in mojstri, ali je opravičeno zvišanje brivskih cen in kdo je vojni dobičkar in oderuh. Da so brivci oderuhi ne trdimo, pač pa se je zgodilo, da je kak brivec odril svojemu gostu kos ušesa. Kdor pa se hoče izogniti vsem nepravilnostim, debatam itd., mu svetujemo, naj stori nastopno: Obriti naj se da na trgu od branjev (prihrani 2 K), počesati in lase skodirati naj si pusti od žene, kadar pride prepozno zvečer domov iz gostilne (prihrani 7 K), glavo si naj pusti umiti od svojega šefa v pisarni — morebiti bo tudi potrebno — (prihrani 3 K), brke naj mu izvleče žena, kadar ji da premalo novcev (prihrani 60 vin.), lase si naj osuši z brisačo (prihrani 1 K), brado si naj obreže s kuhinjskim nožem (prihrani 2 K), vrtu si ni treba briti, ker lahko nosi visoke ovratnike, in prihrani na ta način 1 K. Kdor se bo po tem ravnal, bo prihranil brivcem jezo, sebi pa denar.

Zena.

ž Nova moda v Zagrebu. »Zagrebska Riječ« je nedavno tega prinesla to-le novico: Ker so nogavice nezaslišano drage, so si naše ženske pomagale na ta način, da nosijo sandale brez nogavic. Ta najnovejša moda se jako naglo širi, in že danes vidiš posebno veliko gospodičen, ki nosijo sandale brez nogavic. — Ta moda se je razširila gotovo iz Pariza.

ž Dame in tobak. V vseh državah v Evropi kadita skoraj dve petini vseh žensk. Na Francoskem in Angleškem so bile poslone na upravo železnice prošnje, da bi na vlakih napravili oddelke za ženske kadilke. Takih žensk, ki kadijo, je največ na Ruskem. Knežinja Voroncova je kadila močne cigare, ki so stale po 20 kron, knežinja Millinova je kadila cigare po 15 kron, Kutusova in Urusova sta bili znani po vsi Ruski kot strastni kadilke. Na Španskem vidiš na večer po ulicah kadeče boljše gospe in navadne ženske. Sama kraljica Kristina jako rada kadi cigarete. Izmed dam višjih krogov sta kadili najraje Štefanija grofica Lonayeva ter njena sestra princesa Koburška. Obe sta se naučili kaditi v Belgiji kjer vse prince- se kadijo.

Po svetu.

s »Si preneumen za mesarja«. Rajni kardinal v Kolinu nad Reno, Filip Krementz, je bil sin tamošnjega mesarja. Oče je hotel, da bi bil sin tudi mesar. Mladi Filip pa ni kazal kaj prida veselja do mesarskega poklica, daši mu je oče dosti prigovarjal in hvalil svojo obrt. Nekoč je poslal sina v okolico kupovat telet. Čas, ko se je imel sin vrniti s teleti, je že davno potekel, a sina ni bilo od nikoder. Oče mu je šel naproti in je našel Filipa vsega objokanega na mostu tik telička. Filipu se je tele smililo, da bi ga tolkel, ker ni hotelo naprej, in tako je ostal s solzami v očeh zraven njega in ni vedel, kaj bi. Oče se je razjezil nad sinom in ga zuba, pri čemer pa je tudi izpremenil svoje nazore o dečku in pristavil: »Le pojdi, pa študiraj; ga že sam poženem domov, saj si za mesarja preneumen!« To je bil začetek karijere kardinala Krementza, ker je bil premehkega srca, da bi bil žival s silo gonil in pobijal.

s Najdena soha. Na vrtu sester sv. Jožefa v Rimu so našli pod zemljo prekrasno grško soho. Italijanska vlada jo je hotela kupiti, ali ker je premalo ponujala, so prodale sestre soho grofu Pia Ressa za 50.000 lir.

s Karta češkoslovaške republike. Te dni je izdal založnik B. Koči, Praha I., Masarykovo nabrežje čis. 14, dvobarvno ročno karto češko-slovaške republike v obliki 23 × 58 cm v merilu 1 : 2.000.000. Meje so označene že po določilih mirovne konference, je torej zanimiva tudi za nas Slovence. Ker je cena nenavadno nizka, namreč 60 vin., po pošti pa 80 vin., si jo pač lahko omisli vsakdo.

s Kralj Ludovik, francoski kralj, je nekoč rekel: »Na dvoru je lahko vse dobiti, samo nekaj ne.« »In to je?« je vprašal eden izmed njegovih ministrov. »Resnica!« je odgovoril kralj. »Dobro se še spominjam, da mi je moj oče večkrat rekel: »Resnica je bolna, jaz pa mislim, da je že davno umrla in da ni imela izpovednika!«

s Nenavadna blagajnica. Francoski pesnik Jan de Rotrou je živel v XVII. stoletju in je bil član francoske akademije. Bil je izredno lahkomisljen narave, igrallec in pijanec in zato je vkljub svojim lepim dohodkom vseeno zdajpazdaj trpel veliko pomanjkanje. Hotel je samega sebe kaznovati, zato si je izmislil način, kako bi si vsaj del svojih dohodkov za slabe čase prihranil. V kot svoje sobe si je dal nanositi kopice riža. Kadarkoli je prejel kaj denarja, ga je zagrebal v riž, če ga je pa rabil ali nujno potreboval, ga je iz riža izkopal. To ni šlo prav urno izpod rok, in pesnik se je zadovoljil večkrat tudi z manjšim zneskom. Poleg tega je imel tudi trdno zavest, da ima v najhujšem slučaju še kak groš zakopan v kotu v svoji neobičajni blagajnici.

s Kapa maršala Focha. Maršal Foch je daroval v dobrotvorne svrhe kapo, ki jo je nosil ob prvi bitki na Marni ob enem s pismom, v katerem potrjuje, da je kapa v resnici njegova; sedaj bogatini tekmujejo, kdo bi več ponudil zanjo in jo kupil. Najvišja ponudba do zdaj znaša tisoč funtov šterlingov. Denar bo darovan invalidnim častnikom v korist.

Širite »Večerni list«!

s Jubilejni spomin. Letos je v mesecu prilo minilo 150 let, kar je izumel (v letu 1769.) James Watt parni stroj.

s Za koliko se je podražil živež v voj-
al? Neko statistično društvo je izračuna-
lo, da se je podražil živež v Italiji za 481
odstotkov, na francoskem za 368, v Švici
za 257, na Angleškem za 240, v Združenih
državah za 220 odstotkov. Francoski listi
trdijo, da se je draginja v Franciji stopnje-
vala, tako, da je danes v tem oziru na naj-
slabšem Francija.

s Samoumor mladih zaljublencev. V
Parizu se je dvoje mladih strastno zalju-
bilo drugo v drugo in se odločilo, da stopi
v zakon. Deklica je bila stara 17, mlade-
nič pa 16 let. Starši jima zakon seveda
niso dovolili, ker ni imel ne eden ne drugi
nič, da bi od česa živela. Mladenič se je
odločil, da si opomore. Ukradel je svojemu
gospodarju 300 frankov in se podal na beg
s svojo ljubinko. Dokler jima ni pošel de-
nar, sta živela v nekem kraju nemoteno.
Kaj pa potem? Da se vrmeta k svojim star-
šem? Nikdar ne! Nekega dne sta se za-
čela iz njune sobe dva strela. Mlada za-
ljubljena sta se umorila v svoji sobi. Re-
darstvo je moglo samo še konstatirati nju-
vo smrt.

s Kinematografski igralci. Bivši nem-
ski prestolonaslednik Friderik Viljem, ki
je zdaj na Nizozemskem, je postal kine-
matografski igralec. Na nekem velikem
filmu se bo prikazal junak verdunskega
poloma v glavni vlogi. Na ta način bo
slika onega, ki je hotel postati cesar vseh
Nemcev, ovekovečen našim potomcem.
Koliko bo imel plače za to? Prestolona-
slednik je baje izrazil v novembru leta
1918 na nekem obedu o neizogibni kata-
strofi svoje armade to-le: »Mi smo se iz-
črpali; no meni je to vseeno. Če ne bom
cesar, bom pa kaj drugega, saj znam to
in ono. Samo, kaj bo storil moj stari, ki
se ni ničesar izučil?« Princ bi bil pač mor-
al znati, da se je njegov oče bavil s sli-
karstvom; zdaj se je v dvorcu v Ameron-
genau naučil cepiti drva.

s Zaščita ptic. V Kanadi je posvečena
velika pazljivost zaščiti ptic ter je naj-
strožje zabranjeno vtikati se v ptičja gne-
zda ali ubijati ptice. V Združenih državah
se je dotaknil tega vprašanja sam bivši
predsednik umrli Theodor Roosevelt, ki je
osnoval osemindeset ptičjih zavetišč, ki
jih je postavil pod državno varstvo. To
gibanje se bo v Ameriki še razširilo, ker je
zadruga za zaščito ptic na Angleškem
predlagala, da se v tem oziru sklene in
odobri mednarodni dogovor. — No, tega
pa Italijani gotovo tudi ne bodo prostovoljno podpisali.

Aprovizacija.

a Krušne komisije bodo uradovale v
petek dne 8. avgusta od 8. do pol 1. ure
popoldne. Izdajale se bodo izkaznice za
sladkor. Zamudniki dobe sladkorne iz-
kaznice po sledečem redu: iz I. in II. okra-
ja dne 9. avgusta, iz III. in IV. okraja dne
11. avgusta, iz V. in VI. okraja dne 12. av-
gusta, iz VII. in VIII. okraja dne 13. av-
gusta, iz IX. in X. okraja dne 14. avgusta,
vsakokrat od 8. do 12. ure v aprovizačni
pisarni na Poljanski cesti št. 13.

Stekleničnica.

(Češki spisal Karel V. Rais; preložil Al. Benkovič.)

(Dalje.)

Te besede so veljale hčeri, katera je,
sedeč pri mizi, temno, polnolaso glavo pod-
pirala z majhno dlanjo in venomer gledala
skozi okno na trg. Iz nasprotna prodajalne
je ravno stopilo nekaj kmetov, ki so tam
pri ženi kupovali kavo, sladkor in dišave
ter si pri tem privoščili vsak svojo nedelj-
sko kupico.

Hčerki nasproti je v naslonjaču slo-
nela gospa županja; sedela je leno, imajoč
glavo zadaj podprto, roke na prsih pre-
križane.

»Ali je v redu tako življenje? Zjutraj
spati do desetih, mama naj milostivi hčer-
ki nosi kavo na posteljo, potem celo uro
glavo kuštrati pred zrcalom in zevati, da
se svet trese, slednjič pa do večera rogo-
viliti po hiši in godrnjati: Ah kako mi je
dolga časa.«

Župan je govoril popolnoma mirno,
brez sleherne zlobe, a vendar odločno; ta-
ko kot pred poletno nevihto začno padati
prve kaplje. Pri teh besedah se je venomer
počasi sprehajal in polagoma njuhal.

Hči je samo rahlo pomajala z ustni-
cami in gledala še bolj enakomerno. Bila
je lepa, a jako blede; za to pa je imela
oči kot žareče oglje. Stara je bila šestnajst
let, a rame je imela široke, pisano bluzo
visoko vzkipelo.

»Ali se spodobiš, vsak hip letati med
vrata in gledati po trgu, če kdo prihaja?
To naj dela Malka Darbujanova, za tako
otročje pa se to ne spodobiš!«

»No, papa, mislim, da so nam v samo-
stanu tudi povedali, kaj se spodobiš in kaj
ne,« se je ostro, osorno odrezala hči.

»Jaz nisem bil v samostanu, a to ti
pravim, da se to, kar ti uganjaš, ne spo-
dobi,« je vedno mirno govoril župan.

»Veš, Franc, poslušala sem te in nisem
nič rekla, zdaj pa ti moram povedati, da
sem jaz mati in da moram razumeti, kaj
se hčeri spodobiš in kaj ne,« je nenukrat
zaničljivo izpregovorila gospa županja. »Do-
zdaj še nisem videla nič tako groznega!«

Župan je za hip ponjuhal, otrese prst
in počasi odgovoril: »Ali ne govorim res-
nice, da nič ne dela?«

»Povej mi vendar, zakaj bi doma pri
starših ne počivala?« se je trpko nasme-
jala gospa.

»Papa mi ničesar ne privošči, kot bi
ne vedel, da sem se dosti zmučila z uče-
njem in da sem iz samostana doma komaj
dva meseca,« je užaljena očitala Božička,
urno prijemši mater za besedo.

»Ne privoščim! Ali te gonim na po-
lje? Ali zahtevam, da bi mlatila? Samo
toliko, kot je mogoče! A ti delaš kot kon-
tesa!«

»Nikar ne govori, Franci! Zavoljo ti-
stega kratkega dremanja, ne?« je kisló iz-
pregovorila gospa.

»Kratko dremanje. — Saj ti je čisto
za nič! Druzega ne vzame v roko kot ro-
man, izposojen od tiste neumne poštarice,
a še v njem črkuje dva lista ves božji dan,
ker ima oči vedno na ulici, vsak hip ti po-
gleda ven in išče tajnika. Ali se to spo-

dobi zanjo? Komaj ima šestnajst let, pa
se ti smeje po celem trgu — čudo, da se
temu človeku ne obesi na vrat!«

Gospa županja se je v naslonjaču vzra-
vala.

»Veš kaj, Franc, kar nehaj mi s ta-
kimi rečmi — s tem me žališ! Ali se ne
sme zasmejati? Ali se ne sme zabavati? Seveda
ima šestnajst let, pa naj se zabava, saj
druzega nima, brez tega je v takem me-
stu kot zakopana!«

»Ba — kakšno zabavo pa imam tu-
kaj!« je trpko, z žalostnim glasom pristav-
ila Božička in s tužnim pogledom gle-
dala skozi okno.

»Grdo se drži, Franc, kakor hočeš, a
druzega nič ne pomaže, da jo bomo vsaj
za par mesecev morali dati v Prago! Saj
tu nič ne vidi in ničesar ne užije! Ali so tu
koncerti? Ali so tu druge produkcije? Ali
je to kaj takega, ako ta Malka Darbujan-
nova igra Precioso? Jaz sem videla Pre-
cioso — a to! V Prazi je vojaških koncer-
tov vsak dan nekaj, plesi, sprehajališča,
gledališča — kaj pa ima tukaj?«

»No! Zdaj hočejo napraviti izlet, a
Malka hoče prednašati vse sama,« je
mrzko in zbadljivo pristavila Božička.

»Potem pa šestnajstletnemu, zdrave-
mu, lepemu dekletu očitaš, če se le za-
smeje!« je očitajoč ostro nadaljevala gospa.

»Zasmeje — a kako se zasmeje! No-
čem, da bi se o tem govorilo po mestu,«
je hladno odgovoril oče.

Gospa je zavihala nos in se rezko za-
smejala.

»Ali ti je toliko za to, kar govore tu-
kajšnji strici in tetke? Ali naj se peča s
kakim poslom, ki hodi orat?« in porog-
ljivo nagnivši glavo na ramo, se je iznova
spustila v rezek smeh.

»Papa bi morda rad videl, da bi bila
taka, kot so tukajšnje — no, potem bi pa
ne bila smela v samostan.«

»Le brez skrbi bodi, Franc! Ne boj se,
da bi dovolila, da bi ti hči delala sramoto.
Samo njo imava — in kosa se lahko z
vsako!«

V tem je Božička naglo vstala in re-
kla mrzko: »Oskrbniki gredo k nam na
obisk!«

Tudi gospa je vstala in oddaleč ozrši
se skozi okno rekla zaničljivo: »No, kako
se nese! Ti pa ne stoj, Franc, pojdi se obu-
ti in suknjo vzemi!«

Župan je ponjuhal ter počasi odšel
skozi nizka kuhinjska vrata.

Gospa in hči sta zopet sedli, kakor bi
niti ne slutili, da prihaja obisk.

Čez kratek čas se začuje trkanje.

»Noter!« je tanko zaklicala gospa.

Vstopila sta oskrbnik v črni obleki, z
belo petljo in rokavicami, gospa s pripro-
stim, a vkusnim klobukom in v črni svilni.

Županja je okrenila glavo in vstala.

»A — dober dan, gospod oskrbnik!«
je rekla hladno. (Dalje.)

Izdajatelj konsorcij »Večernega lista«.

Odgovorni urednik Viktor Cenčič.

Tisk »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.